

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/zbrodnie-katynskie/91006,Gen-dyw-Piotr-Skuratowicz-18921940-ofiara-zbrodni-katynskiej.html>

Wystawa IPN Wielkopolskie w dołach śmierci Katynia, Charkowa i Miednoje Fot. IPN

BIOGRAM / BIOGRAFIA

Gen. dyw. Piotr Skuratowicz (1892-1940) - ofiara zbrodni katyńskiej

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: BARTOSZ JANCZAK 07.04.2022

Wiosną 1940 r. w Związku Sowieckim rozstrzelano ok. 22 tys. polskich żołnierzy, którzy w czasie kampanii 1939 r. stanęli w obronie ojczyzny. Jedną z

ofiar Zbrodni Katyńskiej był gen. dyw. Piotr Skuratowicz.

Przyszły generał urodził się 1 sierpnia 1892 r. w majątku Filipowicze (powiat Bobrujsk). Od 1904 r. uczył się w Korpusie Kadetów w Połocku, gdzie zdał maturę. Jego marzeniem była służba w wojskowa w kawalerii. W 1909 r. został skierowany na kurs do Oficerskiej Szkoły Jazdy w Elizawetgradzie, a po jej ukończeniu w stopniu podporucznika skierowany do 6. Kłastyckiego Pułku Huzarów w Mławie.

Na frontach wojennych

W barwach tego pułku wziął udział w I wojnie światowej. W czasie walk dobrze wywiązywał się ze swoich zadań, ponieważ w 1917 r. został mianowany rotmistrzem.

W tym samym roku w Rosji carskiej wybuchła rewolucja bolszewicka, która miała również wpływ na losy rotmistrza. 1 listopada 1917 r. wstąpił do tworzonego na ziemiach zaboru rosyjskiego I Korpusu Wschodniego. Po jego rozwiązaniu po wielu przeciwnościach losu rtm. Skuratowicz dotarł do Murmańska, a stamtąd ostatecznie w sierpniu 1918 r. trafił do Armii Polskiej we Francji. Wraz z nią w 1919 r. już w stopniu majora powrócił do Polski.

Jednostki Armii po przybyciu na tereny polskie zreorganizowano i wzięły udział w walkach przeciwko Armii Czerwonej w ramach wojny polsko-bolszewickiej. Major Skuratowicz został wyznaczony dowódcą IV dywizjonu 4. Pułku Strzelców Konnych, na czele którego walczył przeciwko wojskom sowieckim. Za dokonania na polu walki został odznaczony Krzyżem Srebrnym Virtuti Militari V klasy.

Generał Piotr Skuratowicz
(1892-1940)

Służba pokojowa

Po zakończeniu wojny mjr. Skuratowicz kontynuował służbę wojskową. Nadal służył w 4. Pułku Strzelców Konnych, który w październiku 1920 r. przemianowano na 6. Pułk Strzelców Konnych. W 1922 r. majora przeniesiono do Krakowa, gdzie został zastępcą dowódcy 8. Pułku Ułanów Księcia Józefa Poniatowskiego, a już rok później wysłano go do słynnej *Ecole d'Application de Cavalerie a Saumur*, którą ukończył z wynikiem dobrym. Po rocznym pobycie we Francji powrócił do kraju i został w 1924 r. wyznaczony głównym instruktorem wyszkolenia wojskowego w Centralnej Szkole Kawalerii w Grudziądzu, gdzie mógł w praktyce wykorzystać zdobyte we Francji umiejętności. Jednocześnie został awansowany na podpułkownika.

W Grudziądzu ppłk Skuratowicz odpowiadał m.in. za wyszkolenie przyszłych oficerów kawalerii WP. Przyczynił się także do zreformowania systemu szkolenia. Docenieniem nienagannej służby w grudziądzkiej szkole było mianowanie w 1928 r. podpułkownika na stanowisko zastępcy komendanta.

Oficerowie przed budynkiem dowództwa 1 Pułku Strzelców Konnych. Stoją od lewej: ppłk Stanisław Królicki, płk Piotr Skuratowicz. Garwolin, 28 października 1938 r. Fot. NAC

Rok później ppłk. Skuratowicza wyznaczono dowódcą 10. Pułku Strzelców Konnych, stacjonującego w

Łąncucie. Wraz z nowym przydziałem służbowym przyszedł awans na pułkownika. W Łąncucie podpułkownik przebywał jedynie trzy lata. W 1932 r. został dowódcą 12. Brygady Kawalerii w Ostrołęce.

Poza pełną sukcesów służbą wojskową płk Skuratowicz zadbał także o życie prywatne. W 1935 r. zawarł związek małżeński z Jadwigą Bagieńską.

Dwa lata później pułkownik został wyznaczony na jedno z najważniejszych stanowisk w przedwojennej kawalerii. Mianowano go szefem Departamentu Kawalerii Ministerstwa Spraw Wojskowych (MSWojsk.). Na nowym stanowisku mógł prowadzić działania zmierzającego do reformowania polskiej kawalerii. Chciał zreformowania szkolnictwa wojskowego, widział potrzebę modernizacji jednostek kawaleryjskich poprzez m.in. wzmocnienie brygad kawalerii o uzbrojenie przeciwpancerne czy przeciwlotnicze. Jego ambitne plany i pomysły nie zostały zrealizowane, m.in. z powodu wojny.

Generał Piotr Skuratowicz (drugi od prawej) podczas XII Międzynarodowych Zawodów Hippiicznych o „Puchar Narodów” na hipodromie w Łazienkach Królewskich w Warszawie w 1939 r. Fot. NAC

Kampania 1939 r. i niewola sowiecka

Jeszcze przed rozpoczęciem działań wojennych w marcu 1939 r. płk Skuratowicz został awansowany do stopnia generała brygady.

W pierwszych dniach kampanii 1939 r. gen. Skuratowicz przebywał w Warszawie. Następnie wraz z MSWojsk. został ewakuowany do Łucka, gdzie został mianowany dowódcą Grupy Operacyjnej „Łuck”. Po ataku Armii

Czerwonej 17 września 1939 r. dostał się do niewoli sowieckiej.

Generała najpierw przewieziono do obozu tymczasowego we Frydrychówce, natomiast na początku października trafił do obozu specjalnego NKWD w Starobielsku. Tam został umieszczony wraz z ośmioma innymi generałami w podobozie, zwanym „Domem Generalskim”. Funkcjonariusze NKWD starannie zadbali o ich odizolowanie.

Niewola gen. P. Skuratowicza oraz pozostałych jeńców obozu starobielskiego zakończyła się na początku kwietnia 1940 r. Na podstawie decyzji władz Związku Sowieckiego z 5 marca 1940 r. został wydany na nich wyrok śmierci poprzez rozstrzelanie. Pierwsze transporty ze Starobielska do Charkowa, gdzie dokonywano egzekucji, wyruszyły 5 kwietnia 1940 r. Generał najprawdopodobniej wyjechał ze Starobielska w pierwszej dekadzie kwietnia. W charkowskim więzieniu został zastrzelony strzałem w tył głowy, a następnie jego ciało zostało zakopane w specjalnie przygotowanych dołach w okolicach osiedla Piatichatki.

Potwierdzenia, co do losach jeńców z obozu starobielskiego zamordowanych w Charkowie, władze polskie i rodziny zamordowanych uzyskały dopiero na początku lat 90-tych XX w. W kolejnych latach zadbano o upamiętnienia polskich jeńców wojennych, w tym również gen. Skuratowicza, który postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 5 października 2007 został awansowany pośmiertnie do stopnia generała dywizji.

COFNIJ SIĘ